

Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського
Кафедра спортивного туризму

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

галузь знань 24 Сфера обслуговування
(шифр і назва)

спеціальність: 242 Туризм
(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення: факультет туризму, післядипломної та заочної освіти
(назва інституту, факультету, відділення)

рівень освіти: бакалавр

спеціалізація: Туризм

Розробник: кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму Львівського державного університету фізичної культури Скабара Роман Михайлович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії) туризму

Протокол від. “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри (циклової, предметної комісії) _____

_____ (підпис) (_____) (прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 20__ року

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) _____

(шифр, назва)

Протокол від. “ ____ ” _____ 20__ року № ____

“ ____ ” _____ 20__ року Голова _____ (підпис) (_____) (прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 6	Напрямок підготовки 6.140103 Туризм	Варіативна	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): Туризм	3-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 180		5-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,5		Лекції	
	18 год.	6 год.	
	Практичні, семінарські		
	18 год.	6 год.	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	18 год.	42 год.	
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування знань про усі наявні види туристичних та туристично-рекреаційних ресурсів, їх геопросторові поєднання в міжнародному туризмі, як основу формування територіальних рекреаційних комплексів різного геопросторового рівня, основи їх раціонального використання.

Завдання:

- розглянути історію розвитку міжнародного туризму у зв'язку з певним типом культури, виявивши особливості мотивації подорожей, дати характеристику людині, що подорожує, у різних культурах;
- прослідкувати зміни в географії туризму у різні періоди історії;

- виявити об'єктивні передумови і причини становлення міжнародного організованого туризму і зрозуміти тенденції його розвитку і національну специфіку;
- розкрити особливості українського туризму, його історію і особливості розвитку на всіх етапах, проаналізувати сучасний стан українського туризму;
- показати географію сучасного міжнародного туризму, головні тенденції і перспективи його розвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття і терміни, що використовують при дослідженні міжнародного туризму;
- структуру і особливості функціонування туристської індустрії у різних країнах світу;
- особливості менеджменту і маркетингу у міжнародному туризмі;

вміти:

- застосувати теоретичні знання на практиці;
- характеризувати туристично-рекреаційний потенціал країн;
- користуватись методами комплексних досліджень.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Туристичне країнознавство: зміст і основні категорії. Етапи і основні чинники розвитку. Ринок міжнародного туризму. Основні туристські регіони світу

Тема 1. Туристичне країнознавство: зміст поняття. Категорії міжнародного туризму. Види міжнародного туризму. Класифікація і характеристика видів туризму за різними критеріями.

Тема 2. Етапи і основні чинники розвитку міжнародного туризму. Історична еволюція світових туристських зв'язків. Етапи розвитку туризму. Особливості мандрівок у XIX ст. Елітарний туризм. Етап становлення масового туризму. Концепції розвитку туризму.

Тема 3. Ринок міжнародного туризму. Світовий ринок міжнародного туризму. Основні показники розвитку туризму. Державне регулювання в туризмі.

Тема 4. Основні туристські регіони світу. Типологія рекреаційних регіонів світу за методикою Всесвітньої туристичної організації. Рекреаційний потенціал Північної Америки. Рекреаційний потенціал Латинської Америки і Африки. Рекреаційний потенціал Азії і Тихоокеанського регіону

Змістовий модуль 2. Туристська індустрія. Основи менеджменту і маркетингу у міжнародному туризмі. Міжнародний туризм в Україні.

Тема 1. Туристська індустрія. Організатори і перевезення у міжнародному туризмі. Специфіка і склад туристської індустрії. Організатори туризму. Турагенти. Туроператори. Класифікація транспортних мандрівок і транспортних засобів. Перевезення туристів авіаційним транспортом. Обслуговування туристів на залізничному транспорті. Автомобільні подорожі. Перевезення туристів водним транспортом. Повітряний транспорт. Круїзний відпочинок.

Тема 2. Готельна індустрія у міжнародному туризмі. Об'єм, структура і еволюція ринку засобів розміщення. Типи готелів: класифікація і критерії оцінки. Характеристика послуг готельного господарства. Міжнародні готельні ланцюги.

Тема 3. Система громадського харчування, страхування, система розваг, банківські, фінансові та інформаційні послуги у міжнародному туризмі. Система громадського харчування у міжнародному туризмі.

Класифікація і основні характеристики підприємств громадського харчування.
Розваги. Фінансування туристських поїздок. Безпека міжнародного туризму.

Тема 4. Основи менеджменту і маркетингу у міжнародному туризмі.

Менеджмент у туризмі, його функції. Суть та зміст маркетингу у міжнародному туризмі. Кон'юнктура ринку. Конкуренція.

Тема 5. Міжнародний туризм в Україні. Місце України у міжнародному туризмі. Основні показники розвитку туризму в Україні. Туристська індустрія в Україні: туристські фірми, підприємства готельного господарства, підприємства готельного господарства. Державне регулювання туризму в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Міжнародний туризм: зміст і основні категорії. Етапи і основні чинники розвитку. Ринок міжнародного туризму. Основні туристські регіони світу												
Тема 1. Міжнародний туризм: зміст поняття.	6	2	2			2	6	2				4
Тема 2. Етапи і основні чинники розвитку міжнародного туризму.	6	2	2			2	6		2			4
Тема 3. Ринок міжнародного туризму.	6	2	2			2	4					4
Тема 4. Основні туристські регіони світу.	6	2	2			2	6		2			4
Разом за	24	8	8			8	22	2	4			16

змістовим модулем 1												
Змістовий модуль 2. Туристська індустрія. Основи менеджменту і маркетингу у міжнародному туризмі. Міжнародний туризм в Україні.												
Тема 1. Туристська індустрія. Організатори і перевезення у міжнародному туризмі.	6	2	2			2	6	2				4
Тема 2. Готельна індустрія у міжнародному туризмі.	6	2	2			2	6					6
Тема 3. Система громадського харчування, страхування, система розваг, банківські, фінансові та інформаційні послуги у міжнародному туризмі.	6	2	2			2	6	2				4
Тема 4. Основи менеджменту і маркетингу у міжнародному туризмі.	6	2	2			2	8		2			6
Тема 5. Міжнародний туризм в Україні.	6	2	2			2	6					6
Разом за змістовим модулем 2	30	10	10			10	32	4	2			26
Усього годин	54	18	18			18	54	6	6			42
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин												

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародний туризм: зміст поняття.	2
2	Етапи і основні чинники розвитку міжнародного туризму.	2

3	Ринок міжнародного туризму.	2
4	Основні туристські регіони світу.	2
5	Туристська індустрія. Організатори і перевезення у міжнародному туризмі.	2
6	Готельна індустрія у міжнародному туризмі.	2
7	Система громадського харчування, страхування, система розваг, банківські, фінансові та інформаційні послуги у міжнародному туризмі.	2
8	Основи менеджменту і маркетингу у міжнародному туризмі.	2
9	Міжнародний туризм в Україні.	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародний туризм: зміст поняття.	2
2	Етапи і основні чинники розвитку міжнародного туризму.	2
3	Ринок міжнародного туризму.	2
4	Основні туристські регіони світу.	2
5	Туристська індустрія. Організатори і перевезення у міжнародному туризмі.	2
6	Готельна індустрія у міжнародному туризмі.	2
7	Система громадського харчування, страхування, система розваг, банківські, фінансові та інформаційні послуги у міжнародному туризмі.	2
8	Основи менеджменту і маркетингу у міжнародному туризмі.	2
9	Міжнародний туризм в Україні.	2
	Разом	18

7. Індивідуальні завдання

1. Міжнародний туризм: зміст поняття. Види міжнародного туризму.
2. Історична еволюція світових туристських зв'язків.
3. Етапи розвитку туризму.
4. Особливості мандрівок у XIX ст. Елітарний туризм.
5. Етап становлення масового туризму.
6. Вплив технічних винаходів на розвиток туризму.
7. Теорії та концепції розвитку міжнародного туризму.

8. Фактори розвитку міжнародного туризму: демографічні, політичні, економічні і соціальні.
9. Туристський потенціал країни. Туристські ресурси.
10. Пріоритетні напрями розвитку міжнародного туризму. Прогнози розвитку туризму до 2020 р.
11. Основні показники розвитку туризму. Сучасні тенденції туристського попиту. Географія туристського попиту.
12. Рейтинги регіонів і країн. Країни-рецептори і країни-генератори у туризмі.
13. Вплив туризму на національну економіку. Вплив туризму на платіжний баланс.
14. Вплив туризму на економічний розвиток депресивних регіонів.
15. Державне регулювання в туризмі. Туристське законодавство. Завдання держави у розвитку різних форм туризму. Державні програми розвитку туризму.
16. Міжнародне регулювання туристичної діяльності. Роль та значення Всесвітньої туристської організації.
17. Специфіка і склад туристської індустрії. Сектори туристської індустрії: транспорт, розміщення, харчування, розваги.
18. Організатори туризму. Турагенти. Туроператори.
19. Поняття туристської фірми. Організація діяльності турфірми.
20. Правове регулювання діяльності турфірми. Зовнішнє середовище турфірми.
21. Туристські перевезення. Класифікація транспортних мандрівок і транспортних засобів.
22. Правове забезпечення міжнародних і внутрішніх перевезень.
23. Перевезення туристів авіаційним транспортом.
24. Обслуговування туристів на залізничному транспорті.
25. Автомобільні подорожі.
26. Перевезення туристів водним і повітряним транспортом.
27. Готельне господарство. Об'єм, структура і еволюція ринку засобів розміщення.
28. Типи готелів: класифікація і критерії оцінки.
29. Управління готелями. Контракт на управління. Франшизна угода.
30. Міжнародні готельні ланцюги.
31. Система громадського харчування. Класифікація і основні характеристики підприємств громадського харчування.
32. Ресторанний бізнес. Типи ресторанів. Основні показники в ресторанному бізнесі.
33. Виробнича діяльність ресторану. Типи ресторанного обслуговування.
34. Фінансування туристських поїздок.
35. Безпека туризму.
36. Інформаційні основи міжнародного туризму. Туризм і Інтернет.
37. Туристські засоби масової інформації. Інформаційні технології в сучасному туризмі.

38. Особливості реклами у сфері туризму. Оцінка ефективності рекламної діяльності.
39. Туристська пропозиція. Туристський попит. Визначення туристського продукту.
40. Менеджмент у туризмі.
41. Суть та зміст маркетингу у міжнародному туризмі. Функції маркетингу.
42. Основні принципи маркетингу у міжнародному туризмі. Категорії маркетингу.
43. Туристське країнознавство. Зміст і функції туристського країнознавства і його значення для вивчення основ міжнародного туризму.
44. Основні елементи комплексних характеристик туристських регіонів світу.
45. Характеристика основних туристських регіонів світу.
46. Типологія рекреаційних регіонів світу за методикою Всесвітньої туристичної організації.
47. Загальна характеристика рекреаційного потенціалу країн Європи.
48. Рекреаційний потенціал Північної Америки.
49. Рекреаційний потенціал Латинської Америки.
50. Рекреаційний потенціал Африки.
51. Рекреаційний потенціал Азії.
52. Рекреаційний потенціал Тихоокеанського регіону.
53. Проблеми і перспективи розвитку туризму в Україні. Державне регулювання туризму в Україні. Місце України у міжнародному туризмі. Основні показники розвитку туризму в Україні.
54. Фактори розвитку туризму в Україні.
55. Туристський потенціал регіонів України.
56. Сучасний стан і перспективи розвитку внутрішнього і в'їзного туризму в Україні.
57. Туристська індустрія в Україні: туристські фірми, підприємства готельного господарства, підприємства готельного господарства.
58. Туристські перевезення.
59. Проблема переходу туристської індустрії України на міжнародні стандарти.
60. Проблема відповідності якості послуг підприємств туристської індустрії міжнародним стандартам.

8. Методи навчання

Лекція, проблемна лекція, семінар. На лекціях передбачається викладання теоретичних знань з теми, у разі потреби ілюстрування їх за допомогою діапроекційного зображення.

9. Методи контролю

Опитування (відповідь чи доповнення 0-5 балів)

Перевірка конспектів самопідготовки (0-5 балів)
Підсумкова контрольна (0-5 балів)

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4		T5	T6	T7	T8	T9	100
10	10	10	10		10	10	10	10	20	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з курсу (власна розробка).

12. Рекомендована література

Основна:

1. Папирян Г.А. Международные экономические отношения: экономика туризма. М.: Финансы и статистика, 1999. – 208 с.
2. Пузакова Е.П., Честникова В.А. Международный туристический бизнес. М.: Экспертное бюро-М, 1997. – 176 с.
3. Сапрунова В.Б. Туризм: эволюция, структура, маркетинг. М.: ОСЬ-89, 1997. – 160 с.

Допоміжна:

1. Сенин В.С. Организация международного туризма. М.: Финансы и статистика, 1999. – 398 с.

2. Гуляев В.Г. Организация туристской деятельности. Учебное пособие. М.: МГУ, 1996. – 176 с.
3. Туризм и гостиничное хозяйство. Учебник / под ред. Чудновского А.Д. М.: ЭКМОС, 2000. – 400 с.
4. Гуляев В.Г. Организация туристской деятельности. Учебное пособие. М.: МГУ, 1996.
5. Кухтій А. Суспільні аспекти розвитку сентиментального туризму в місті Львові та Львівській області / Андрій Кухтій, Олена Курах, Роман Скабара // Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення : матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. (10–11 травня 2018 року, м. Львів). – Львів, 2018. – С. 253–256.
6. Похмурська С. Сучасний стан і перспективи розвитку дитячо-юнацького туризму в Львівській області / Світлана Похмурська, Роман Скабара // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2007. – Вип. 11, т. 5. – С. 310–313.
7. Чеховська Л. Рекреаційно-туристичні ресурси України / Л. Чеховська, А. Кухтій // Фізична рекреація : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / Приступа Є. Н., Жданова О. М., Линець М. М. [та ін.] ; за наук. ред. Є. Приступа. – Дрогобич : Коло, 2010. – Ч. 3, розд. 2. – С. 384 – 420.
8. Tourist map of geospatial distribution of Rivne oblast in Ukraine as a means for activating tourist flows / Ivan Voloshyn, Pavlo Kucher, Andriy Kukhtiy, Yuliya Chykailo, Volodymyr Khudoba // Photogrammetry and remote sensing cartography and gis : proseedings of 18th international multidisciplinary scientific geoconference SGEM 2018. – Albena, 2018. – Vol. 18, is. 2,3 : Informatics, geoinformatics and remote sensing. – P. 697–704.

Інформаційні ресурси інтернет:

9. Водний туризм : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2016. – 21 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/4795/1.pdf>
10. Гірський туризм : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2016. – 13 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/5238/1.pdf>
11. Державна служба туризму та курортів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tourizm.gov.ua
12. Дитячо-юнацький туризм : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2017. – 33 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/6143>
13. Дошкільний туризм : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2016. – 11 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/4797>
14. Екологічний туризм : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2017. – 20 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/6144>

15. Оздоровчий туризм : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2017. – 21 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/6146>
16. Оздоровчо-лікувальний туризм : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2017. – 12 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/6147>
17. Про туризм : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
18. Спортивний, спортивно-оздоровчий туризм : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2017. – 21 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/6149>
19. Студентський туризм : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2017. – 18 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/6150>
20. Інноваційно-педагогічні технології в туризмі : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2017. – 11 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/6145>
21. Українські Карпати [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.karpaty.com.ua